

UMOWY, TRANSAKCJE

Wiele starszych osób skarży się na handlowców prowadzących sprzedaż towarów na specjalnie przygotowanych pokazach.

Ten trend najprawdopodobniej wynika ze zwiększenia się skali **sprzedaży bezpośredniej**, ale także w niektórych przypadkach z coraz częstszych przypadków naruszeń prawa. W firmach prowadzących tego typu działalność pracują specjalnie wyszkoleni pracownicy. Prezenterzy dobrze znają mentalność osób starszych. Duże pokazy handlowe nierzadko poprzedzane są występami znanych satyryków lub badaniami „lecarskimi”.

SENIORZE – TY DECYDUJESZ – WYKORZYSTUJĄC SWOJĄ WIEDZĘ I ZNAJOMOŚĆ PRZEPISÓW PRAWA!

Wiedza na temat sprzedaży prowadzonej na pokazach i rozsądek mogą uchronić Cię przed stanieniem się ofiarą oszustwa!

Należy brać pod uwagę, że oferowane sprzęty nazywane na pokazach medycznymi lub mającymi pozytywnie działać na różne dolegliwości zdrowotne, nie zawsze będą miały korzystny skutek zdrowotny. Aby nie zaszkodziły, przed zakupem (tj. przed podpisaniem umowy) dobrze jest skonsultować się z lekarzem oraz rodziną. Nierzadko przecież długo zastanawiamy się nad wykupieniem niektórych leków w aptece, a sprzęty zakupione na pokazach (poza lokalem przedsiębiorstwa) to nierzadko znaczny wydatek, nawet do kilku tysięcy złotych.

Skąd czerpać wiedzę o handlowcach?

- W **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej** można znaleźć informacje o osobach fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. /www.ceidg.gov.pl/
- W **Krajowym Rejestrze Sądowym** są wpisywane spółki prawa handlowego. /www.ems.ms.gov.pl/
- Wiedzę o zadłużeniach można znaleźć w **Krajowym Rejestrze Długów Biurze Informacji Gospodarczej S.A.** /www.krd.pl/
- Informacje o prowadzeniu wobec przedsiębiorcy postępowania restrukturyzacyjnego, upadłościowego albo postępowania w sprawach orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej można znaleźć w systemie informatycznym **Krajowy Rejestr Zadłużonych**. /prs.ms.gov.pl/krz/
- Informacji na temat wyrobów medycznych można szukać na stronie internetowej urzędu zajmującego się tymi produktami – tj. **Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych** z siedzibą w Warszawie, Al. Jerozolimskie 181 C. /www.urpl.gov.pl/

Zdarza się, że firmy prowadzą prezentacje i handel w swoich stałych oddziałach będących ich lokalami. Od takich umów kupna-sprzedaży zawartych podczas prezentacji **w lokalu przedsiębiorstwa konsumenci nie mają prawa odstąpienia.**

Konsument ma prawo do odstąpienia od umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa. Do takich umów zaliczamy umowy zawarte podczas pokazów albo na zorganizowanych wycieczkach, których celem lub skutkiem jest promocja oraz zawieranie umów. Do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa będą również należały umowy zawarte w lokalu przedsiębiorcy, ale wyłącznie po tym jak nawiązano osobisty i bezpośredni kontakt z konsumentem w miejscu, które nie jest lokalem.

Ważne terminy!

Jeżeli umowa została zawarta poza lokalem przedsiębiorstwa, konsument może od niej odstąpić **w terminie 14 dni**, bez podawania przyczyny i bez ponoszenia kosztów. Termin do odstąpienia od umowy **wynosi 30 dni**, kiedy umowa została zawarta poza lokalem przedsiębiorstwa **podczas nieumówionej wizyty przedsiębiorcy w miejscu zamieszkania lub zwykłego pobytu konsumenta albo podczas wycieczki.**

Przed pokazem ustal czy odbędzie się on w lokalu przedsiębiorstwa, czy poza nim. Osoba telefonująca z zaproszeniem na spotkanie (prezentację) w celu sprzedaży towaru ma obowiązek na początku rozmowy poinformować konsumenta o celu, a ponadto podać identyfikujące go dane oraz dane identyfikujące osobę w imieniu której telefonuje. Powinna też wyjaśnić kwestię, gdzie odbywa się prezentacja – w lokalu przedsiębiorstwa, czy poza nim. Warto też zwrócić się do prezentera z takim zapytaniem.

PODCZAS POKAZU UWAŻAJ

Przedsiębiorca lub jego przedstawiciel /prezenter/ jest zobowiązany między innymi do poinformowania konsumenta, najpóźniej w chwili wyrażenia przez konsumenta woli związania się umową o:

- głównych cechach świadczenia z uwzględnieniem przedmiotu świadczenia oraz sposobu porozumiewania się z konsumentem,
- swoich danych identyfikujących (firmie, organie, który dokonał rejestracji, numerze, pod którym został zarejestrowany),
- danych kontaktowych - adresie, adresie poczty elektronicznej oraz numerze telefonu, pod którymi konsument może szybko i efektywnie kontaktować się z przedsiębiorcą
- łącznej cenie lub wynagrodzeniu wraz z podatkami, sposobie i terminie zapłaty,

- kosztach zwrotu towaru w przypadku odstąpienia od umowy, które ponosi kupujący,
- istnieniu i treści gwarancji,
- prawie do odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa w terminie 14 dni albo 30 dni, a także wzorze formularza odstąpienia od umowy.

Przedsiębiorca ma obowiązek udzielić tych informacji na piśmie lub za zgodą konsumenta na innym trwałym nośniku w sposób czytelny, prostym językiem.

- Prawo odstąpienia od umowy przysługuje bezwarunkowo, tzn. nie trzeba podawać jakichkolwiek przyczyn odstąpienia!
- W przypadku, gdyby konsument przy zawarciu umowy nie otrzymał informacji o prawie do odstąpienia w terminie 14 albo 30 dni, uprawnienie to z mocy ustawy ulega **przedłużeniu do 12 miesięcy** licząc od dnia podpisania umowy /nie dłużej jednak niż 14 dni albo 30 dni, licząc od późniejszego poprawnego poinformowania konsumenta o prawie do odstąpienia/.
- Termin 14 dni albo 30 dni liczy się od dnia zawarcia umowy, bądź objęcia rzeczy (w całości) w posiadanie. Czekanie z odstąpieniem na przesłanie towaru lub oczekiwanie na uzgodnione ustnie z przedsiębiorcą warunki odstąpienia np. że odbiór zwracanego towaru nastąpi przez handlowca w terminie późniejszym, może skończyć się niekorzystnie dla konsumenta.

ZANIM PODPISZESZ UMOWĘ!

Uważnie przeczytaj dokumenty przedstawiane do podpisu /także tekst napisany drobnym drukiem i umieszczony na odwrotnej stronie umowy/. W razie dalszych wątpliwości lepiej niczego nie podpisywać. Ma to bowiem decydujące znaczenie dla praw konsumenta w przypadku zawarcia umowy bez dostatecznego przemyślenia.

Prawa do odstąpienia na podstawie wyżej wymienionej ustawy nie będzie miał również przedsiębiorca kupujący od przedsiębiorcy, lub osoba fizyczna kupująca od osoby fizycznej.

CO Z PŁATNOŚCIĄ I KREDYTEM?

Przedsiębiorca nie może przyjąć płatności przed upływem terminu na odstąpienie od umowy, jeżeli umowa została zawarta podczas wycieczki albo nieumówionej wizyty przedsiębiorcy w miejscu zamieszkania lub zwykłego pobytu konsumenta albo podczas pokazu, chyba że ten pokaz został zorganizowany w miejscu zamieszkania lub zwykłego pobytu konsumenta na jego wyraźne zaproszenie.

Należy przemyśleć, czy możliwości finansowe pozwalają na zakup towaru. Jeżeli pokaz był połączony z losowaniem nagród zachowaj ostrożność. Może się okazać, że

za wylosowaną podczas pokazu „darmową nagrodę” będziesz musiał zapłacić. Zastanów się, czy cena towaru jest adekwatna do jakości.

Umowa dotycząca usług finansowych nie może być zawarta podczas pokazu lub wycieczki. Zakaz ten obejmuje także zawarcie umowy dotyczącej usług finansowych, związanej bezpośrednio z ofertą złożoną podczas pokazu lub wycieczki w celu realizacji umowy sprzedaży (kredyt konsumencki). Taka umowa jest nieważna!

Konsument może zawrzeć umowę dotyczącą usług finansowych w sytuacji, gdy pokaz jest organizowany w miejscu zamieszkania lub zwykłego pobytu konsumenta na jego wyraźne zaproszenie. To przedsiębiorca musi udowodnić, że otrzymał od konsumenta wyraźne zaproszenie do organizacji pokazu.

JAK Odstąpić od umowy?

Konsument powinien wysłać oświadczenie o odstąpieniu od umowy na piśmie /niekoniecznie na otrzymanym przy sprzedaży formularzu odstąpienia/ bądź drogą elektroniczną, o ile przedsiębiorca zapewnia taka możliwość. Może to być pismo przygotowane własnoręcznie. Dla celów dowodowych, najlepiej to zrobić **listem poleconym** za potwierdzeniem odbioru. **Liczy się przy tym data nadania takiego listu na poczcie**, a nie moment otrzymania listu przez handlowca. Najlepiej jest więc wysłać osobno list z odstąpieniem i osobno paczkę ze zwracanymi towarami.

W innym wypadku konsument nie będzie posiadał dowodu nadania listu z odstąpieniem w przewidzianym terminie, gdyż paczka, w której schowano ten list, nie zostanie przyjęta przez handlowca. Ponadto odstąpienie od umowy sygnalizowane wyłącznie telefonicznie może nie wywołać oczekiwanych skutków prawnych. Przedsiębiorca ma obowiązek przesłać konsumentowi potwierdzenie otrzymania drogą elektroniczną odstąpienia od umowy.

Jeżeli po zakupie dokonany poza lokalem przedsiębiorstwa rozważamy, czy zatrzymać produkt, czy też go zwrócić, **lepiej nie używać tego towaru /w stopniu**

przekraczającym zakres tzw. zwykłego zarządu rzeczą/. W tym przypadku kupujący ma podobne uprawnienia, jak przy sprzedaży w sklepie tradycyjnym.

Dopuszczalne jest:

- . obejrzenie zakupionego sprzętu,
- . sprawdzenie jego kompletności i działania,
- . zapoznanie się z dołączonymi dokumentami.

Konsument po terminowym odstąpieniu od umowy powinien niezwłocznie dokonać

zwrotu zakupionego towaru, jednak nie później niż 14 dni od dnia, w którym odstąpił od umowy, chyba że przedsiębiorca zaproponował, że sam odbierze towar. Bezpośrednie koszty zwrotu rzeczy ponosi kupujący, chyba że przedsiębiorca zgodził się je ponieść lub nie poinformował konsumenta o konieczności poniesienia tych kosztów!

GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

Konsument może zwrócić się do Inspekcji Handlowej w celu **uzyskania porady konsumentckiej**. Inspekcja Handlowa prowadzi również kontrole przedsiębiorców.

W celu złożenia **wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich** można zwrócić się do Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, właściwego miejscowo ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę. Konsument może również **złożyć wniosek o rozpoznanie sporu przez Stały Sąd Polubowny**, działający przez Wojewódzkich Inspektorach Inspekcji Handlowej.

Zdarza się, że przy okazji prowadzenia prezentacji i sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa **dojdzie do popełnienia przestępstwa przeciwko mieniu /oszustwo/ lub wiarygodności dokumentów /przerabianie czy podrabianie umów/**. Sprawy takie można zgłaszać do Prokuratury Rejonowej z rejonu, w którym doszło do przestępstwa albo na policję /zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa/.